

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет педагогічної освіти та соціальної роботи
Кафедра соціальної роботи та педагогіки вищої школи

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
ТЕХНОЛОГІЇ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

підготовки магістра
спеціальність 231 Соціальна робота
освітньо-професійна програма Соціальна робота. Соціальна педагогіка

Силабус освітнього компонента «Технології надання соціальних послуг»
підготовки магістра, галузі знань 23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна
робота, освітньо-професійна програма Соціальна робота. Соціальна педагогіка

Розробник: Петрович В.С., доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої
школи, кандидат педагогічних наук, доцент

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Степаненко В.І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри соціальної
роботи та педагогіки вищої школи
протокол № 2 від 4 вересня 2024 р.

Завідувач кафедри:

проф. Чернета С.Ю.

I. Опис освітнього компонента

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	23 Соціальна робота, спеціальності 231 Соціальна робота, ОПП Соціальна робота. Соціальна педагогіка ОС магістр	Нормативна
Кількість годин/кредитів 150 / 5		Рік навчання 1
		Семестр 2-ий
		Лекції 24 год.
		Практичні 24 год.
		Самостійна робота 92 год.
ІНДЗ: немає		Консультації 10 год.
	Форма контролю: екзамен	
Мова навчання	Українська	

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові – Петрович Валерій Степанович
 Науковий ступінь – кандидат педагогічних наук
 Вчене звання – доцент
 Посада – доцент кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи
 Контактна інформація:
 Роб. тел. (0332) 24-12-01, тел. 050 605 65 47.
 Електронна пошта: petrovichv@ukr.net
 Дні занять <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. Опис освітнього компонента

1. Актуальність курсу. Освітній компонент «Технології надання соціальних послуг» належить до циклу професійної підготовки магістра галузі знань 23 Соціальна робота спеціальності 231 Соціальна робота, освітньо-професійна програма Соціальна робота. Соціальна педагогіка. Вивчається в другому семестрі, формою підсумкового контролю є екзамен. На вивчення освітнього компонента відведено 5 кредитів (150 годин), у тому числі: 24 год. лекційних, 24 год. практичних, 10 год. консультації та 92 год. самостійної роботи.

Змістом освітнього компонента є цілісне наукове уявлення про сутність системи надання соціальних послуг, професійні знання та навички щодо здійснення заходів, спрямованих на поліпшення життєдіяльності осіб, які перебувають у складних життєвих обставинах і не можуть самостійно їх подолати, за допомогою технологій та інструментарію соціальних послуг.

Основні аспекти вивчення: стандарти соціальних послуг, види соціальних послуг та форми їх надання, оцінювання потреб осіб, які перебувають у СЖО, система надання соціальних послуг, принципи надання соціальних послуг, ведення випадку (кейс-менеджмент), різновиди закладів та служб, які займаються наданням соціальних послуг, ринок соціальних послуг, адміністрування надання соціальних послуг.

2. Пререквізити :

Для освоєння освітнього компонента використовують знання, вміння і навички сформовані у ході вивчення ОК «Соціальна робота в глобальному вимірі», «Правове регулювання надання соціальних послуг».

Постреквізити :

Освоєння даного освітнього компонента є необхідним для вивчення ОК «Соціальний менеджмент», «Моделювання, прогнозування та проєктування в соціальній роботі» та написання кваліфікаційної роботи.

3. Мета і завдання освітнього компонента. Метою вивчення освітнього компонента є формування компетентностей, необхідних для розробки, планування, впровадження та адміністрування системи ефективних соціальних послуг індивідам, сім'ям, соціальним групам та громадам у відповідності з інноваційними підходами сучасної соціальної роботи.

Завдання освітнього компонента:

- розкрити концептуальні засади соціальної роботи, організованої у формі надання соціальних послуг;
- розкрити умови, мету та завдання, зміст, форми і методи надання окремих видів соціальних послуг в рамках системи, що впроваджується в Україні;
- представити сучасні стратегії та інноваційні моделі надання окремих видів соціальних послуг, проаналізувати проблеми, які можуть виникнути при їх впровадженні;
- змодельовати діяльність із надання соціальної послуги на рівні індивіда, сім'ї, соціальної групи, громади на основі оцінки проблем, потреб та умов діяльності;
- визначити умови та критерії якості та ефективності надання соціальних послуг;
- сформувати у здобувачів освіти навички планування та адміністрування процесу організації соціального обслуговування та надання соціальних послуг на базі сучасних інноваційних підходів із дотриманням цінностей та етичних норм соціальної роботи.

4. Освітній компонент спрямований на формування *інтегральної компетентності* (Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі соціальної роботи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог);

та загальних компетентностей:

ЗК 3 здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт;

ЗК7. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

фахових компетентностей, як-от:

ФК2. Здатність до виявлення соціально значимих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення.

ФК4. Здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності.

ФК6. Здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг.

ФК8. Здатність до спільної діяльності та групової мотивації, фасилітації процесів прийняття групових рішень.

ФК9. Здатність доводити знання та власні висновки до фахівців та нефаківців.

ФК10. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість задля вирішення соціальних та соціально-педагогічних проблем через упровадження соціальних інновацій.

ФК11. Здатність виявляти професійну ідентичність та діяти згідно з цінностями соціальної роботи та соціальної педагогіки.

ФК13. Здатність до формування позитивного іміджу професії, її статусу в суспільстві.

ФК15. Здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій.

ФК17. Здатність упроваджувати сучасні методи і технології вивчення та аналізу соціальних умов, оцінювання потреб, попередження, подолання або мінімізації наслідків конфліктів, соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

ФК18. Здатність об'єднувати зусилля суб'єктів соціальної роботи, планувати та координувати соціально-виховну та реабілітаційну роботу в соціальному і соціально-педагогічному середовищі.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН1. Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРН6. Самостійно й автономно знаходити інформацію необхідну для професійного зростання, опановувати її, засвоювати та продукувати нові знання, розвивати професійні навички та якості.

ПРН8. Автономно приймати рішення в складних і непередбачуваних ситуаціях.

ПРН9. Виконувати рефлексивні практики в контексті цінностей соціальної роботи та соціально-педагогічної діяльності, відповідальності, у тому числі для запобігання професійного вигорання.

ПРН10. Аналізувати соціальний та індивідуальний контекст проблем особи, сім'ї, соціальної групи, громади, формулювати мету і завдання соціальної роботи, планувати раннє втручання в складних і непередбачуваних обставинах відповідно до цінностей соціальної роботи.

ПРН13. Демонструвати ініціативу, самостійність, оригінальність, генерувати нові ідеї для розв'язання завдань професійної діяльності.

ПРН15. Розробляти критерії та показники ефективності професійної діяльності, застосовувати їх в оцінюванні виконаної роботи, пропонувати рекомендації щодо забезпечення якості соціальних послуг та управлінських рішень.

ПРН16. Розробляти соціальні проекти на високопрофесійному рівні.

ПРН17. Самостійно будувати та підтримувати цілеспрямовані, професійні взаємини з широким колом людей, представниками різних спільнот і організацій, аргументувати, переконувати, вести конструктивні переговори, результативні бесіди, дискусії, толерантно ставитися до альтернативних думок.

ПРН18. Демонструвати позитивне ставлення до власної професії та відповідати своєю поведінкою етичним принципам і стандартам соціальної роботи, соціальної педагогіки.

ПРН19. Розробляти, апробувати та втілювати соціальні проекти і технології.

ПРН 21. Застосовувати сучасні методи і технології вивчення та аналізу соціальних умов, оцінювання соціальних потреб, попередження, подолання або мінімізації наслідків конфліктів, соціальних ризиків та складних життєвих обставин у соціальній і соціально-педагогічній роботі з різними категоріями клієнтів.

ПРН 22. Організовувати взаємодію, об'єднувати зусилля суб'єктів соціальної роботи, планувати та координувати соціально-виховну та реабілітаційну роботу з вразливими групами населення, сім'ями, дітьми та молоддю у соціальному і соціально-педагогічному середовищі.

Soft skills: вміння налагоджувати міжособистісні контакти; вміння працювати в команді; креативність; вміння прогнозувати, гнучкість, швидка адаптація до змін та ін.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ:

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації: *словесні*: лекція із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація, платформа MOODLE), пояснення, розповідь, бесіда; *наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація; *практичні*: *вправи*.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота здобувачів освіти: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо), ретроспективний метод.

5. Структура освітнього компонента

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Усьо го	Лек.	Прак тичні.	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Модуль 1. Концептуальні засади надання соціальних послуг в соціальній роботі. Система соціальних послуг в Україні						
Тема 1. Соціальна послуга як форма соціальної підтримки в соціальній роботі Сутність соціальної послуги як форми надання соціальної підтримки в соціальній роботі. Співвідношення понять «соціальне обслуговування», «соціальна послуга», «соціальна допомога», «інтервенція (втручання)», «соціальна технологія». Види соціальних послуг, передбачені законодавством України. Суб'єкти надання соціальних послуг. Категорії користувачів (отримувачів) соціальних послуг в Україні. Стратегії та моделі надання соціальних послуг.	15	2	2	10	1	ДС, ДБ/4
Тема 2. Сучасний стан, проблеми та перспективи впровадження системи соціальних послуг в Україні Становлення системи соціальних послуг в Україні. Чинна нормативна база надання соціальних послуг в Україні. Інтерпретація понять «соціальна послуга», «складні життєві обставини» у вітчизняному законодавстві. Процес і процедура надання соціальної послуги. Результати надання соціальної послуги. Стандарти надання окремих видів соціальних послуг в Україні. Проблеми та тенденції розвитку та реформування системи надання соціальних послуг в Україні.	15	2	2	10	1	РМГ/ 4
Тема 3. Змістове наповнення базованих на громаді, зорієнтовані на родину та керованих споживачами соціальних послуг. Визначення типу випадку та потреби в послугах. Алгоритм та складові процесу ведення випадку. Механізми ефективності ведення випадків сімей з дітьми (осіб), які перебувають у СЖО чи родин учасників бойових дій чи ветеранів. Індивідуальний план роботи з отримувачем соціальних послуг. Узгодженість дій міждисциплінарної	15	2	2	10	1	ДС, ДБ; РМГ/4

команди у процесі ведення випадку. Документування ведення випадку						
Тема 4. Визначення проблем і потреб отримувачів соціальних послуг як умова їхньої ефективності. Проблеми, потреби та складні життєві обставини як предмет оцінювання. Оцінка проблем і потреб отримувачів як компонент надання соціальної послуги. Структура і взаємозв'язок проблем, потреб і складних життєвих обставин. Чинники, прояви та наслідки проблем та складних життєвих обставин. Індикатори та методи оцінювання проблем і потреб отримувачів послуг. Процедура оцінки проблем і потреб. Планування послуги на основі результатів оцінки проблем і потреб.	15	4	2	8	1	РМГ/ 4
Тема 5. Методика оцінювання проблем і потреб отримувачів послуг. Соціальне замовлення як інструмент надання соціальних послуг в ТГ Вибір для аналізу представників однієї з груп потенційних отримувачів соціальних послуг. Складення списку можливих проблем та потреб представників цієї групи, пов'язаних із ключовими факторами їхньої соціальної вразливості або дезадаптації. Обрання для аналізу базових проблем і потреб представників певної групи та визначення для кожної з них системи індикаторів. Обрання для кожного із визначених індикаторів методів збору та аналізу даних.	15	2	4	8	1	РЗ/К; РПВСП/4
Разом за модулем 1	75	12	12	46	5	20
Змістовий модуль 2. Інноваційні моделі та стратегії надання соціальних послуг						
Тема 6. Модель інтегрованих соціальних послуг в територіальній громаді. Структура і взаємозв'язок проблем, потреб і складних життєвих обставин. Чинники, прояви та наслідки проблем та складних життєвих обставин. Планування послуги на основі результатів оцінки проблем і потреб. Міжвідомча взаємодія при виявленні дітей та сімей, які потребують соціальних послуг. Вітчизняна нормативно-правова база, яка визначає міжвідомчу взаємодію. Суб'єкти міжвідомчої взаємодії. Розробка і впровадження порядку міжвідомчої взаємодії при наданні	15	2	2	10	1	ДС, ДБ/4

інтегрованих соціальних послуг.						
Тема 7. Сучасні моделі та методи надання окремих видів соціальних послуг. Інтервенції із доведеною ефективністю та їх впровадження в ході надання соціальних послуг. Організаційне та науково-методичне забезпечення впровадження інновацій в системі соціальних послуг. Критерії добору методик втручання та умови їх застосування. Відповідність змісту та форми інтервенції проблемам, потребам, соціокультурним та індивідуальним особливостям користувачів, цінностям та етичним принципам соціальної роботи. Основні етапи впровадження інноваційної послуги. Адміністрування надання соціальних послуг та забезпечення їх життєздатності. Моніторинг та оцінювання надання соціальних послуг.	15	2	2	10	1	РМГ/ 4
Тема 8. Сучасні моделі та методи надання окремих видів соціальних послуг. Організація надання соціальних послуг у відповідності до проблем і потреб окремих індивідів, сімей, соціальних груп та громад. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціального догляду і обслуговування; соціального супроводу; соціальної інтеграції; соціальної профілактики; представництва інтересів і посередництва; консультування; кризового втручання, соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами, соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин тощо.	15	2	4	8	1	РПВСП/ 4
Тема 9. Оцінка умов та можливостей впровадження інноваційних моделей надання соціальних послуг у сучасних реаліях. Переваги, ризики та необхідні умови застосування інноваційних моделей і методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг різним категоріям користувачів. Основні категорії отримувачів певної послуги, їхні проблеми і потреби. Види та форми надання допомоги, передбачені конкретною послугою.	15	4	2	8	1	РМГ; РПВСП /4

Характеристика проблеми, що можуть виникати в процесі надання певної послуги і (або) заважають її ефективному впровадженню та шляхи їх подолання.						
Тема 10. Моделювання (розробка стратегії) діяльності з надання соціальної послуги на рівні індивіда, сім'ї, соціальної групи, громади на основі оцінки проблем, потреб та умов діяльності. Стратегія впровадження інноваційної соціальної послуги в умовах певної територіальної громади. Суть змістового наповнення послуги, моделі, форми і методи її надання. Обрання установи, на базі якої послуга може впроваджуватись. Основні етапи впровадження послуги, ресурси, необхідні для впровадження послуги, та джерела їх надходження; критерії ефективності впровадження послуги, засоби моніторингу і оцінювання її впровадження.	15	2	2	10	1	РПВСП /4
Разом за змістовим модулем 2	75	12	12	46	5	20
Види підсумкових робіт:						Бал
Модульна контрольна робота (МКР1+МКР2)						60
Всього годин / Балів	150	24	24	92	10	100

* *Методи та форми контролю:* ДС – дискусія, Т – тести, ДБ – дебати, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, РМГ – робота в малих групах, РПВСП – розробка програми впровадження соціальної послуги, МКР – модульна контрольна робота.

6. Завдання для самостійного опрацювання

Модуль 1. Концептуальні засади надання соціальних послуг в соціальній роботі. Система соціальних послуг в Україні

Тема 1. Соціальна послуга як форма соціальної підтримки в соціальній роботі.

1. Охарактеризуйте співвідношення понять «соціальне обслуговування», «соціальна послуга», «соціальна допомога», «інтервенція (втручання)», «соціальна підтримка», «соціальна технологія».

2. Назвіть та розкрийте функціонал суб’єктів надання соціальних послуг на Волині. Дайте стислу характеристику основних категорій користувачів (отримувачів) соціальних послуг в Україні.

Тема 2. Сучасний стан, проблеми та перспективи впровадження системи соціальних послуг в Україні.

1. Аргументуйте власну точку зору щодо процесу розвитку соціальних послуг в сучасних територіальних громадах України.

2. Здійсніть порівняльний аналіз нововведень щодо надання соціальних послуг в редакції ЗУ «Про соціальні послуги» 2019 року, порівняно із його попередньою версією (2003 р.)

3. Охарактеризуйте правові засади залучення громадян до участі в житті територіальної громади.

Тема 3. Змістове наповнення базованих на громаді, зорієнтованих на родину та

керованих споживачами соціальних послуг.

1. Охарактеризуйте підходи до розуміння змісту соціальних послуг, які містяться у вітчизняному законодавстві та правових актах Європейського Союзу.

2. У чому полягає суть демонополізації ринку соціальних послуг та встановленні єдиних вимог до їх надавачів усіх форм власності: державних, комунальних і недержавних.

3. Розкрийте сутність та охарактеризуйте змістове наповнення соціальних послуг, які з'явилися в соціальному полі після повномасштабної збройної агресії росії з 24 лютого 2022 року.

4. Подайте у вигляді таблиці перелік послуг для осіб/сімей, які потрапили в складні життєві обставини

№	Назва послуги	Стандартизація	Зміст послуги	Отримувачі послуги

Тема 4-5. Визначення проблем і потреб отримувачів соціальних послуг як умова їхньої ефективності. Проблеми, потреби та складні життєві обставини як предмет оцінювання. Методика оцінювання проблем і потреб отримувачів послуг.

Оберіть для аналізу одну із груп отримувачів соціальних послуг (наприклад, 1) діти-сироти, діти, що залишились без батьківського піклування, 2) особи з інвалідністю внаслідок війни, 3) сім'ї, що виховують дитину з інвалідністю, 4) члени сімей загиблих ветеранів/УБД; 5) прийомні сім'ї та ДБСТ, 6) внутрішньо переміщені особи- вимушені переселенці, 7) ветерани війни, учасники АТО/ООС, 8) жінки, які зазнали насильства в сім'ї – по одній окремій категорії на кожного здобувача освіти підгрупи).

Спираючись на науково-методичні джерела щодо соціальної (соціально-педагогічної) роботи з даною групою:

1. Складіть список можливих проблем та потреб представників даної групи, пов'язаних із ключовими факторами їхньої соціальної вразливості або дезадаптації.

2. Оберіть для подальшого аналізу три потреби та три проблеми представників даної групи та визначте для кожної з них систему індикаторів, на основі яких можна припустити наявність даної проблеми або потреби.

3. Для кожного із визначених індикаторів оберіть методи збору та аналізу даних, котрі доцільно застосувати при аналізі проблем і потреб представника даної групи

Результати аналізу наведіть у вигляді таблиці

Проблема / потреба	Індикатори	Метод оцінювання
1. ...	— ... — ...	■ ... ■ ...
2. ...	— ... — ...	■ ... ■ ...
...	— ... — ...	■ ... ■ ...

Текст відповіді має містити такі компоненти: автор, тема «Оцінювання проблем і потреб ...»), таблиця індикаторів та методів оцінювання, список використаних джерел.

Вимоги до оформлення: Обсяг роботи від 5 до 7 сторінок набраних у редакторі WORD у вигляді комп'ютерного файла з розширенням *.doc. Шрифт Times New Roman 14. Міжрядковий інтервал 1,5. Поля з усіх сторін 20 мм.

Виконане завдання розміщується здобувачем освіти на сторінці електронного курсу.

Змістовий модуль 2. Інноваційні моделі та стратегії надання соціальних послуг

Тема 6. Модель інтегрованих соціальних послуг в територіальній громаді.

1. Дайте власну інтерпретацію існуючих класифікації моделей соціальної роботи в громаді. Оберіть одну із них та аргументуйте свій вибір.

2. Охарактеризуйте переваги, ризики та необхідні умови застосування інноваційних моделей і методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг різним категоріям користувачів (зробіть опис для 3-5 моделей, працюючи в парах).

3. Знайдіть та ознайомте здобувачів освіти вашої академічної групи з кращими зразками вітчизняного досвіду впровадження інтегрованих соціальних послуг в територіальних громадах.

Тема 7-8. Сучасні моделі та методи надання окремих видів соціальних послуг. Інтервенції із доведеною ефективністю та їх впровадження в ході надання соціальних послуг. Організація надання соціальних послуг у відповідності до проблем і потреб окремих індивідів, сімей, соціальних груп та громад.

Оберіть для аналізу одну із базових соціальних послуг (по одній для кожного студента підгрупи).

Перелік послуг для аналізу:

- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *соціального догляду і обслуговування*.

- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги *соціального супроводу*
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *соціальної інтеграції*
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *соціальної профілактики*
- Сучасні інноваційні моделі та методи *представництва інтересів і посередництва*.

- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги *консультування*
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *кризового втручання*.
- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *соціальної реабілітації осіб з інтелектуальними та психічними розладами*.

- Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг *соціально-психологічної реабілітації осіб із залежністю від наркотичних засобів чи психотропних речовин*.

Спираючись на стандарт надання даної послуги, дані оцінювання результатів впровадження соціальних послуг в Україні, результатів соціологічних досліджень, науково-методичну літературу, розкрийте наступні питання:

1. Основні категорії отримувачів даної послуги, їхні проблеми і потреби;
2. Види та форми надання допомоги, передбачені даною послугою;
3. Основні результати впровадження даної послуги в Україні або в певному регіоні, територіальній громаді;
4. Проблеми, що виникають в процесі надання даної послуги і (або) заважають її ефективному впровадженню та шляхи їх подолання.

Виконане завдання розміщується здобувачем освіти на сторінці електронного курсу. Текст має бути структурований відповідно до наведеного вище плану. Обсяг – до 5 сторінок.

Тема 9. Оцінка умов та можливостей впровадження інноваційних моделей надання соціальних послуг. Переваги, ризики та необхідні умови застосування інноваційних моделей і методів соціальної роботи при наданні соціальних послуг різним категоріям користувачів.

Оберіть для аналізу одну із представлених в курсі інноваційних моделей, методик, методів або інтервенцій. На основі аналізу методичної літератури розкрийте:

1. Сутність моделі, методу або інтервенції;
2. Цільові групи застосування;
3. Завдання соціальної роботи, які вирішуються за допомогою даного методу;
4. Соціальні послуги, в рамках надання яких дана модель (метод, інтервенція) можуть застосовуватись;
5. Технологічний процес діяльності відповідно до даного моделі (зміст етапів, форми і прийоми роботи);

6. Умови застосування моделі, методу або інтервенції (критерії добору користувачів, необхідні ресурси, професійна кваліфікація виконавців);

7. Переваги і недоліки застосування методу;

8. Обґрунтування доцільності застосування даної моделі (методу, інтервенції) в процесі надання певних соціальних послуг певним групам отримувачів (доведіть відповідність методу їхнім проблемам, потребам та особливостям, поширеність таких проблем, наявність необхідних для впровадження методу умов і ресурсів).

Виконане завдання розміщується студентом на сторінці електронного курсу.

Тема 10. Моделювання (розробка стратегії) діяльності з надання соціальної послуги на рівні індивіда, сім'ї, соціальної групи, громади на основі оцінки проблем, потреб та умов діяльності.

Розробіть стратегію впровадження інноваційної соціальної послуги (не з переліку послуг до заняття 9) в умовах певної територіальної громади. Можна використовувати матеріали (презентації, виступи) міжнародної конференції «Соціальні послуги для сімей з дітьми у громаді. м. Київ 15-17 вересня 2020 року».

1. Доведіть актуальність впровадження певної послуги в громаді взагалі або серед певних груп жителів громади (цільових груп послуги);

2. Розкрийте суть послуги, моделі, форми і методи її надання; доведіть відповідність даної послуги проблемам громади або проблемам і потребам цільових груп;

3. Сформулюйте мету, завдання та очікувані результати впровадження послуги;

4. Назвіть установу, на базі якої послуга може впроваджуватись та охарактеризуйте її умови і можливості, необхідні для впровадження послуги, можливих партнерів і донорів;

5. Опишіть основні етапи впровадження послуги;

6. Визначте ресурси, необхідні для впровадження послуги, та джерела їх надходження;

7. Сформулюйте критерії ефективності впровадження послуги, засоби моніторингу і оцінювання її впровадження.

Текст має бути структурований відповідно до наведеного вище плану. Обсяг - до 7 сторінок

Усі завдання виконуються в електронній версії модуля на платформі Moodle та подаються на підсумковому занятті відповідного модуля.

IV. Політика оцінювання

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Технології надання соціальних послуг» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за **100-бальною** шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Технології надання соціальних послуг» є екзамен. Максимальна кількість балів за поточний контроль з освітнього компонента становить 40 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, розробка програми впровадження соціальної послуги, індивідуальна робота здобувачів освіти, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне

опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 40.

За рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи у вигляді письмового або комп'ютерного тестування та проводиться або під час навчального заняття (його частини). Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить 60 балів.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо з дисципліни підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК (навчальної дисципліни). Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти. Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг або у випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

V. Підсумковий контроль

Іспит проводиться у вигляді письмового або комп'ютерного тестування. Здобувачам освіти пропонуються тестові завдання у кількості 30 запитань (по 2 бали). Максимальна оцінка за іспит – **60 балів**.

Види тестових завдань:

- із вибором однієї правильної відповіді;
- із вибором декількох правильних відповідей;
- на встановлення відповідності запропонованих наборів тверджень;
- завдання на відтворення правильної відповіді (формулювань понять) по пам'яті;
- завдання відкритого типу, що передбачає розгорнуту відповідь.

Тестові завдання складаються відповідно до питань, винесених на іспит.

Програма іспиту затверджується на засіданні кафедри.

Складання та перескладання іспиту проводиться згідно розкладу. Повторне складання екзамену допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Орієнтовні питання іспиту

1. Сутність соціальної послуги як форми надання соціальної підтримки в соціальній роботі.
2. Співвідношення понять «соціальне обслуговування», «соціальна послуга», «соціальна допомога», «інтервенція (втручання)», «соціальна технологія».
3. Види соціальних послуг.
4. Користувачі (отримувачі) та надавачі соціальних послуг.
5. Стратегії та моделі надання соціальних послуг.
6. Процес надання соціальної послуги.
7. Результати надання соціальної послуги.
8. Стандарти соціальних послуг.
9. Оцінка проблем і потреб отримувачів як компонент надання соціальної послуги.
10. Структура і взаємозв'язок проблем, потреб і складних життєвих обставин людини.
11. Чинники, прояви та наслідки проблем та складних життєвих обставин.
12. Індикатори та методи оцінювання проблем і потреб отримувачів послуг.
13. Процедура оцінки проблем і потреб отримувачів соціальних послуг.
14. Планування послуги на основі результатів оцінки проблем і потреб.
15. Становлення системи соціальних послуг в Україні.

16. Чинна нормативна база надання соціальних послуг в Україні. Інтерпретація понять «соціальна послуга», «складні життєві обставини», у вітчизняному законодавстві.
17. Види соціальних послуг, передбачені законодавством України.
18. Сутність та змістове наповнення соціальних послуг, які з'явилися в Україні після повномасштабної збройної агресії росії з 24 лютого 2022 року.
19. Процедура надання соціальної послуги.
20. Стандарти соціальних послуг в Україні.
21. Суб'єкти надання соціальних послуг.
22. Категорії користувачів (отримувачів) соціальних послуг в Україні.
23. Моделі, форми і методи соціального обслуговування і способи оцінювання надання соціальних послуг, передбачені нормативно-методичними документами.
24. Проблеми та тенденції розвитку системи надання соціальних послуг в Україні.
25. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціального догляду і обслуговування.
26. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціальної інтеграції
27. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги соціального супроводу
28. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг соціальної профілактики
29. Сучасні інноваційні моделі та методи представництва інтересів і посередництва.
30. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуги консультування
31. Сучасні інноваційні моделі та методи надання послуг кризового втручання.
32. Організаційне та науково-методичне забезпечення впровадження інновацій в системі соціальних послуг.
33. Критерії добору методик втручання та умови їх застосування.
34. Основні етапи впровадження інноваційної послуги.
35. Адміністрування надання соціальних послуг
36. Забезпечення життєздатності соціальної послуги.
37. Моніторинг та оцінювання надання соціальних послуг.
38. Процедури використання інструментарію оцінювання потреб клієнтів у послугах.
39. Особливості оцінювання потреб представників окремих цільових груп. Інноваційні моделі надання соціальних послуг особам з інвалідністю.

VI. Шкала оцінювання

Критерії оцінювання під час аудиторних занять

4 бали - оцінюється робота здобувача освіти, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, вільно, самостійно та аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки за умови особистого представлення завдання на практичному занятті.

3 бали - оцінюється робота здобувача освіти, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом за відповідною темою, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, в т.ч. самостійної роботи, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.

2 бали - оцінюється робота здобувача освіти, який виявляє розуміння основних положень теоретичного матеріалу, здатний/-а з помилками та неточностями відтворити приблизно половину навчального матеріалу, частково висвітлює ключові положення теми.

Практичні завдання виконано, проте наявні помилки, неточності. Відповідь в цілому правильна, але недостатньо осмислена, частково аргументована теоретичними твердженнями.

1 бал - оцінюється робота здобувача освіти, який відтворює значну частину навчального матеріалу за відповідною темою, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень та понять. Не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.

0 балів - оцінюється робота здобувача освіти, який не володіє навчальним матеріалом за відповідною темою та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси.

Основна

1. # Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 1. Соціальне планування та розвиток послуг. Посібник / Дацаківська О.Ю., Криницька І.П., Максименко К.М. Київ, 2021. 76 с.

2. #Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія. Посібник / Дацаківська О.Ю., Стельмах С.С., Максименко К.М. Київ, 2021. 72 с

3. Веретенко Т.Г., Спіріна Т.П. Міжнародний досвід деінституалізації та реформування соціальних послуг. *Педагогічні науки. Зб. наук. праць Херсонського державного університету*. 2017. Випуск LXXIX. Том 1. С.207-211.

4. Державні стандарти надання соціальних послуг. URL: <https://gicc.org.ua/derzhavni-standarty-nadannia-satsialnykh-posluh/>

5. Іванова І.Б. Методи соціальної роботи (на основі Державних стандартів соціальних послуг): навч. Посіб. К.: Університет «Україна», 2018. 302 с.

6. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики : навчальний посібник Суми : Сумський державний університет, 2020. 192 с.

7. Кучер Г. М. Соціальна робота з вразливими категоріями населення в умовах територіальної громади : монографія. Київ : Ямчинський О., 2021. 266 с.

8. Петрович В.С. Лях Т. , Горчинський Р. Соціальна послуга догляду вдома як інструмент деінституалізації соціального обслуговування. *Ввічливість. Humanitas*. 2022. №5, С.13–19, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2022.5.2>

9. Петрович В.С. Лях Т. Спірін А. Інструменти соціальної адвокації прав та інтересів вразливих груп населення *Ввічливість. Humanitas*. 2022. № 3. С. 54–60,
10. Петрович В.С. Лютий В.П. Профілактика як соціальна послуга сім'ям, що перебувають у складних життєвих обставинах. *Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики* [Текст] : монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / За редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. С.217-241.
11. Пірен М. І. Соціальна робота у територіальній громаді: теорія та практика [Текст] : підручник / М. І. Пірен. Чернівці : ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 2019. 328 с.
12. Про соціальні послуги :Закон України № 2671-VIII від 17.01.2019 р. *Відомості Верховної Ради*. 2019. № 18. ст.73
13. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо впровадження практики надання послуги раннього втручання для забезпечення розвитку дитини, збереження її здоров'я та життя: Мінсоцполітики України; Наказ, Рекомендації, Заходи від 18.02.2021 №92. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0092739-21#Text>
14. Романова Н. Ф. Формування ринку соціальних послуг на сучасному етапі в Україні *Innovative processes in education: Collective monograph*. AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. Р. 183-198.
15. Семигіна Т. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
16. Сич Т. В. Управління якістю соціальних послуг : навчальний посібник для магістрантів спеціальності «Управління соціальним закладом». Харків : ООО «Цифра принт», 2016. 252 с.
- 17.Скочко, М. О. Організаційно-змістові засади надання соціальних послуг у сільській місцевості : дис. ... д-ра філософії : 231 : захищена 14.05.2. Умань, 2021. 223 с.
18. Соціальна робота з сім'ями: теорії, моделі, ефективні практики [Текст] : монографія. Волинський національний університет імені Лесі Українки. / За редакцією В. Петровича, С. Чернети. Луцьк : ФОП Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2021. 340 с.

Додаткова

1. Дубич К. В. Сучасна система надання соціальних послуг України *Державне управління: удосконалення та розвиток* № 3, 2015. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=821> .
2. Миськевич Т. Реформування системи надання соціальних послуг в Україні / *Громадська думка про правотворення*. 2019. № 4 (169). С. 12–16. URL: <http://nbuviar.gov.ua/images/dumka/2019/4.pdf>.
3. Петрович В.С. Групи взаємодопомоги батьків дітей із інвалідністю як складова соціальної підтримки в громаді. *Humanitas*. 2021. №2, С.36–43,
4. Петрович В.С. Лях В.В. Соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб, які втратили роботу під час війни в Україні. *Ввічливість. Humanitas*. 2024. №1. С.111-117
5. Плисенко Г.П. Практика вдосконалення системи соціальних послуг у форматі «Прозорий офіс» *Економіка та управління національним господарством* Випуск 19. 2018. С. 55-60. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/19_2018_ukr/12.pdf
6. Психосоціальна підтримка в умовах надзвичайних ситуацій: підхід резилієнс: посібник з проведення тренінгу / [Н. Гусак, В. Чернобровкіна, В. Чернобровкін, А. Максименко, С. Богданов, О. Бойко ; за заг. ред. Н. Гусак]; Нац. ун-т «Києво-Могилянська академія». Київ : НаУКМА, 2017. 174 с.
7. Романова Н. Ф. Формування ринку соціальних послуг на сучасному етапі в Україні. *Innovative processes in education: Collective monograph*. – AMEET Sp. z o.o., Lodz, Poland, 2017. Р. 183-198. URL: <http://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/14401>.

8. Скрипка І. В., Семигіна Т. В. Практика колективного представництва інтересів в Україні (на прикладі людей, які живуть з ВІЛ/СНІДом) *Наукові записки. Педагогічні, психологічні науки та соціальна робота*. Том 162. 2014. С.62-67

9. Слосанська, Г.І. Соціальна робота в територіальній громаді: теорії, моделі та методи : монографія . Тернопіл. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Тернопіль : Осадца Ю. В. [вид.], 2018. 381 с.

10. Столярик, О., Семигіна, Т. (2023). Повернутися з війни: психосоціальна підтримка ветеранів/-нок та членів їхніх сімей. *Social Work and Education*, Vol. 10, No. 1. pp. 63-77. DOI: 10.25128/2520-6230.23.1.6

Інформаційні ресурси

Електронні бібліотеки: URL: <http://dir.meta.ua/ua/science-education/e-libraries/>

Міністерство соціальної політики URL: <http://www.msp.gov.ua/news/14614.html>.

Веб-ресурс «Громадські ради»: URL: <http://gromrady.org.ua>

Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадського почину «Єднання»: <http://www.ednannia.kiev.ua>

Сайт «Громадський простір»: URL: <http://www.civicua.org>

Некомерційний інтернет-проект «Саморегулювання в Україні»: URL: <http://www.sro.org.ua>

Сайт Громадянської мережі «Опора»: <http://opora.org.ua>